

Ajuntament de Torredembarra

Assumpte:	Acta de la comissió de protocol extraordinària de 18 d'abril de 2026
Expedient Nº:	1744-2026
Servei:	Cultura - Ares

A la sala 5 del Casal Municipal, essent les deu i cinc munts del dia vint-i-cinc d'octubre de dos mil vint-i-cinc, es reuneixen els següents membres de la comissió de protocol:

Sr. Daniel Pujol	Regidor de Cultura, Biblioteca, i Patrimoni cultural
Sra. Anna Ibañez i Sr. Víctor Aguado	En representació de l'Agrupació de Balls Populars de Torredembarra
Sra. Marina Ciuró	Cap de Colla del Lleó
Sr. Víctor Díaz	En representació del Ball de Malcasats
Sra. Claudia Limones	En representació del Ball de Diablers
Sr. JM Busquets	En representació de la Virgília
Sr. Oriol Nin i Roger Busquets	En representació dels Nois de la Torre
Sra. Imma Font	En representació del Ball de Gitanes
Sr. Raúl Flores	En representació dels músics
Sra. Lluna Tatay	En representació del Ball de Serrallonga

Excusa la seva presència el Sr. Xavier Suárez i el Sr. Xavier González

Actua com a secretària de la reunió l'auxiliar de Cultura Ana Rus Esteso Sáiz.

Ordre del dia:

1. Presentació del projecte definitiu del Lleó i la seva aprovació.

El regidor de Cultura, dona la benvinguda i passa la paraula als membres de l'Agrupació de Balls Populars de Torredembarra.

El Sr. Víctor Aguado, ens fa arribar un dossier de presentació del Lleó de Corpus i ens fa una explicació:

Per què es vol fer un Lleó?

Som un grup de persones que fa trenta anys que formen part de l'agrupació de balls populars de Torredembarra i ens agradaria tirar endavant aquest projecte de nova creació per continuar vinculats a les festes populars del nostre poble, recuperar antics balladors i fer créixer l'entitat amb nous membres.

Torredembarra és vila, podria tenir un Lleó?

Tècnicament Torredembarra és una vila. Actualment, té 18.500 habitants aproximadament i per tenir l'atribut de ciutat hauria de tenir-ne 20.000. La nostra vila està en creixement i no estem tan lluny d'arribar al nombre d'habitants per ser considerada ciutat. Per aquest motiu, el Lleó no portarà, de moment, la corona de ciutat que és pròpia d'aquest element festiu però podrà portar corona de flors en honor a la nostra patrona Santa Rosalia o corona de barons tal com ho fa l'Àliga del nostre seguici. Hi ha algun precedent històric d'aquesta figura a Torredembarra?

No hi ha cap precedent històric d'existència d'aquest element a casa nostra, per tant, estariem parlant d'un ball de creació nova, no de recuperació de cap element.

L'única simbologia històrica que hem trobat del Lleó és a l'escut del llinatge dels nobles de Queralt, descendents dels Icart, propietaris del Castell Palau del nostre poble. A l'Annex 1 hi ha la referència històrica d'aquest escut.

Com bé sabem, els noms de barons de Torredembarra ja els porten els 4 cavallets, Olzinelles, Tamarit, Vernet i Icart. El Lleó podria portar el nom de Queralt per continuar amb aquesta simbologia.

Quin sentit li volem donar?

El sentit que pretenem donar al Lleó és el de donar rellevància al fet religiós i festiu de les celebracions importants a Torredembarra.

La justificació religiosa la trobem, en la religió cristiana, en què el lleó representa l'evangelista sant Marc. En L'Annex 2 podeu trobar l'explicació d'aquest simbolisme religiós.

Avui dia, a Catalunya, en l'àmbit del bestiar festiu es poden trobar diferents figures que representen un lleó. Actualment n'hi ha catorze, que formen part dels seguicis festius de ciutats com Barcelona, Tarragona, Reus o Valls, entre d'altres pobles i ciutats. En l'Annex El Lleó de Torredembarra 3 hi podeu consultar les curiositats d'aquest element festiu en diferents indrets de Catalunya.

El caràcter que se li vol donar a aquest animal seria majestuós i solemne, complementant així el paper de l'Àliga en les processons i cercaviles.

Quines festes li serien pròpies?

L'impuls per crear-lo cal trobar-la en la voluntat de potenciar i donar més força a la celebració de la Festa de Corpus a Torredembarra, per això volem que el lleó se'l conegui com "Lleó del Corpus de Torredembarra", i que aquest element tingui la seva sortida pròpia acompanyant el Santíssim Sagrament en la processó de la seva festa.

El Corpus havia tingut un gran arrelament popular a Torredembarra, i se celebrava amb grans enramades i amb la participació del veïnatge. Amb el pas dels anys la festa s'ha anat perdent fins a reduir-se en una celebració únicament litúrgica. Últimament, però, amb la incorporació dels Gegants Vells de la Vila, i de l'Àliga, la processó comença a remuntar com a festa popular. El Lleó, doncs, vindria a afegir-se a aquests elements més solemnes de la festa, amb un caire cerimoniós i festiu.

Creiem fermament que el Lleó podria suposar un impuls per tal que la festa de Corpus esdevingués una celebració popular centrada en el Nucli Antic de la Vila, amb la voluntat de precedir i prolongar la celebració de la processó juntament amb l'Àliga i els Gegants Vells de la Vila.

Creiem que és un bon moment per reactivar el bestiar festiu del nostre poble amb un nou element, i volem que la nostra aportació com a creadors d'aquest element serveixi de motivació per les futures generacions que han de fer perdurar la celebració del Corpus.

Aprofitant que el Lleó seria una nova incorporació en el bestiar festiu de la Vila, caldria aprofitar l'element perquè tothom el pugui gaudir també a la processó votiva de la festa del Quadre de Santa Rosalia el 15 de juliol, reivindicant també la incorporació de l'Àliga a la processó, ja que els dos elements tenen la mateixa arrel simbòlica religiosa en aquest tipus de celebracions.

Finalment, ens agradaria que, òbviament, el Lleó formés part del seguici festiu i la celebració de la festa major de Santa Rosalia els dies 3 i 4 de setembre, sense treure el privilegi de l'Àliga de fer el tancament del seguici com a element més representatiu del poble i que conclou festivament i amb solemnitat les actuacions a plaça.

Qui el construeix?

S'ha triat com a escultor a en Pau Reig, de qui us compartim una petita presentació.

Pau Reig Torra neix el 1997 a Solsona, Catalunya, on envoltat de prats, bosc i muntanyes, desenvolupa la sensibilitat artística per connectar la natura i l'art.

El 2014, inicia els estudis de Belles Arts i Conservació i Restauració de béns mobles a la Universitat de Barcelona. Paral·lelament, cursa a l'Escola Massana un CPO sobre imatgeria fes va i, poc després, fa una estada a la Florence Academy of Art on participa en el Figura ve Sculpture Workshop.

Ha creat el Lleó de Gironella, l'Ovella de Castellví, l'Oliva de Navàs, Somera de Reus, Mesclat, Lady Olave, Fènix, Nanak, Voliak d'Oliana, Gegantons de Bonavista, Aparrac de Tragó Gegant de Vilana entre d'altres elements fes us i escultures artístiques.

Quina proposta hi ha de vestuari dels balladors i ornamentació de la figura?

Per tal que el Lleó expressi el sent simbòlic que s'ha exposat, es proposa que els colors predominants del vestuari siguin el color vi i el color blanc (en referència a l'Eucaristia), i també el daurat (en referència a la custòdia, element central del Corpus). Aquests tons segueixen la línia de colors representa us de l'agrupació de balls populars de Torredembarra.

La Sra. Marina Ciuró, cap de Colla del Lleó:

Amb la voluntat de poder honorar a Santa Rosalia, es proposa que en els brodats hi puguin aparèixer , a banda de les espigues i el raïm, les roses i els liris en referència al nom de la santa.

Peces de roba:

- 1 Camisola blanca
- 2 Faixa color teula
- 3 Pantaló daurat amb brodats
- 4 Espardenyes (en procés de selecció)

Segeix amb la presentació en Víctor:

Quina música l'acompanyaria?

Un dels elements més importants és la música que acompanyarà la figura del lleó. Un acompanyament musical que ha de destacar per la seva solemnitat, sense oblidar-nos de la festivitat que vol evocar.

Volem recuperar alguns dels cants dedicats a Santa Rosalia de l'organista i músic local de principis del segle XX Carles Ferrari (Annex 4) i fer-ne un arranjament per una formació de vent fusta i metall i percussió de nombre a definir segons les necessitats músiques i de volum sonor que es vol aconseguir. Pensem que ha de ser una música solemne en una primera part i més ballable i popular en una segona secció.

Es comptarà també amb una segona peça musical de nova creació per un músic local que seria de caràcter més fes u i alegre per acompanyar a la figura durant la cercavila.

Quan es farà el Lleó?

El projecte del Lleó s'entrega el proper més de Juny de 2026.

• Fitxa tècnica a definir *Funcionalitat*

Material

Any de construcció

Pes

Constructor

Mides

Tracció

Components colla

Protocol

Fibra de vidre

2026

55-60 kg

Pau Reig

Llargada:

Amplada:

Alçada:

Carrega interior

1 *Músics: a definir*

2 *Portadors. 15 adults*

Acompanyament musical

Festes i celebracions que li són

pròpies

Formació de vent i percussió a definir

1 *Corpus (variable, entre maig i juny)*

2 *Processó del Quadre de Santa Rosalia (15 de juliol)*

3 *Festa de Santa Rosalia (4 de setembre)*

ANNEX 1

Els orígens del Castell-Palau dels Icart de Torredembarra es remunten a mitjan segle XVI, quan el baró Lluís d'Icart i d'Agustí va creure convenient de construir una nova residència d'acord amb el poder i el prestigi social que havia assolit la baronia.

El Castell, l'únic edifici civil de nova planta d'estil renaixentista que queda a Catalunya, va ser projectat com una residència-fortalesa que dominés la població. Per aquest motiu, es va construir en el punt més alt de la vila i flanquejat per quatre baluards als cantons (dels quals, avui dia, es conserven dos).

Les obres es van iniciar al voltant de l'any 1565 i finalitzaren —almenys les parts més importants— vers l'any 1581. Es desconeix qui va projectar l'obra, però sí se sap de la participació d'alguns dels arquitectes de la coneguda com "Escola del Camp" de Tarragona, entre ells, Pere Blai que va participar en la construcció de les voltes situades entre la porta principal i el pa del castell. Declarat Bé Cultural d'Interès Nacional, té la màxima protecció legal dels béns més rellevants del patrimoni cultural català. L'edifici va ser projectat com una residència-fortalesa que dominés la població.

És l'únic edifici civil de nova planta d'estil renaixentista que queda a Catalunya

El llinatge Icart senyorejà la baronia de Torredembarra des de l'any 1391, quan Pere d'Icart l'adquirí a la família Olzinelles. Van participar activament en les guerres d'Itàlia, sobretot a Nàpols, i van ser recompensats amb diferents senyories i altres privilegis. Van destacar per ser alts funcionaris reials i durant bona part del segle XVI, van gaudir la dignitat d'ostentar el càrrec de Batlle general de Catalunya.

Amb la mort del darrer dels Icart, l'any 1658, s'inicia la davallada de la importància del senyoriu de Torredembarra que arriba a la fi amb el seu net, Andreu de Reart i d'Icart, també besnet d'una Queralt. Quan el 1683, Andreu de Reart i d'Icart heretà la casa dels Queralt, es canvià el nom, passà a dir-se Andreu de Queralt i fou nomenat tol de baró de Torredembarra i tot el sotmès a un tol molt més important, el Queralt.

Escut del llinatge del Queralt

ANNEX 2

L' associació entre el lleó i l'evangelista l'hem de buscar a par r de dos textos bíblics. Per una banda hem de remetre'ns a la profecia d'Ezequiel (Ez 1, 4-11)

«Jo, Ezequiel, vaig veure que venien del nord un vent de tempesta, un gran núvol nimbat de resplendor i un foc arborat. Al bell mig es veia un esclat de llum com el del metall incandescent. Al centre hi havia la figura de quatre vivents d'aparença humana. Els vivents brillaven com el bronze brunyit. Les seves ales es tocaven l'una amb l'altra. Les seves cares tenien, la del davant, aspecte d'home; la del costat dret, aspecte de lleó; la del costat esquerre, aspecte de toro, i la del darrere, aspecte d'àguila.»

Per altra banda cal contemplar també l'Apocalipsi de sant Joan, que reescriu aquest passatge del profeta Ezequiel i l'insereix dins de la tradició cristiana.

“Vaig veure un tron posat en el cel. Hi seia algú que resplendia amb un esclat semblant al del jaspi i la cornalina, i el tron era nimbat per un cercle de llum que brillava com la maragda. El tron espurnejava de llampecs, seguits pel retron de la tronada. Als quatre costats del tron hi havia quatre vivents. El primer vivent era semblant a un lleó; el segon, a un toro; el tercer tenia aspecte d'home, i el quart era semblant a una àguila en ple vol.”

Així doncs, s'ha associat cadascun d'aquests “vivents” a l'autor d'un dels quatre evangelis. Lluc s'ha associat al bou (ja que el seu evangeli comença al Temple de Jerusalem, on el bou era ofert en sacrifici), Mateu s'associa a l'home (ja que el seu evangeli comença amb la genealogia de Jesús), Joan s'associa a l'àliga (ja que el seu evangeli comença amb un Pròleg d'alta volada teològica), i Marc s'associa amb el lleó (ja que el seu evangeli comença amb la predicació de Joan Baptista al desert, on es considerava que vivien els lleons). És una associació força forçada però és la interpretació tradicional que s'ha donat al Tetramorf (“els quatre vivents” en llenguatge simbòlic) al llarg dels segles.

ANNEX 3

- El primer lleó del qual es té constància és el de Barcelona

La primera referència que es té del lleó és a Barcelona i apareix al Llibre de les Solemnitats l'any 1424. Es tracta d'un inventari dels elements que van participar en la processó del Corpus d'aquell any. La figura del lleó forma part de l'entremès de santa Maria Egipcíaca i Zozines. El que no queda clar al document és si era una figura, el més probable és que fos una disfressa de lleó.

Fins al 1601 amb motiu de les festes de canonització de Sant Ramon de Penyafort, es troba referenciat un lleó com a figura, amb carcassa i coronada i se'n destaca els brams que feien els seus portadors. Un segle més tard, el 1771, aquests brams van deixar d'agradar. El Capità General i la Reial Audiència van manar que els portants del lleó no fessin els bramuls que solien fer.

- La quimera de Caldes, dels pocs lleons amb pirotècnia

La Godra és una de les poques bèsties de Catalunya que s'inspira en un lleó. La figura, construïda l'any 2000 per Dolors Sans, té cap i cos de cabra, cua de serp i ales de ratpenat. Representa l'esperit malèvol de la Font del Lleó, la més coneguda de Caldes de Montbui. A diferència dels altres lleons que hi ha a Catalunya, aquest sí que tira foc.

1

- Lleó reptant

Fins ara, l'únic lleó de Catalunya que està en posició reptant és el del Vendrell, beneït el 24 d'abril de 2015. L'altra excepció és el Leonet del Vendrell, beneït el 3 de juliol de 2015. Com l'anterior, també va ser creat per l'escultor Manel Llauredor.

1

- El lleó a Tarragona, martiri de la santa

A Tarragona, la primera referència escrita que es té de la imatge fes va del lleó també prové del segle XV, com el de Barcelona. En aquest cas, es tracta d'una figura que acompanyava un gran carro anomenat “La Roca de Santa Tecla” que representava diferents passatges de la vida de la santa.

Diu la llegenda que una part del martiri que li van fer va consistir a envoltar-la d'ossos i lleons famèlics. Aquests, en comptes de llançar-se sobre ella, van començar a menjar-se els uns als altres. En altres versions de la llegenda, quan van llançar la santa als lleons, aquests li van llepar les ferides.

ANNEX 4

Carles Ferrari i Ginnarelli (Barcelona, 1 d'agost de 1892- Torredembarra, 7 de març de 1953). Fill de Felip Ferrari, originari d'Itàlia, i de Josefa Ginnarelli i Parés, nascuda a la Vila de Gràcia. Era germà del també músic i capellà Josep Ferrari, que fou mestre de capella barceloní.

Ferrari va ser organista de la parròquia de Sant Pere de Torredembarra i va compondre els "Goigs a llaor de Santa Rosalia de Palerm", amb text de Joaquim Boronat i "Himne a Santa Rosalia", junt amb mossèn Joaquim Boronat.

Recerca dels lleons actuals de Catalunya.

Hem fet una recerca dels lleons que actualment estan ballant a les festes majors de pobles i ciutats de Catalunya i aquí en teniu les imatges i la seva data de construcció. Alguns són elements recuperats i altres són de nova creació a partir de les anys 90 fins l'actualitat.

Si aquest projecte es realitza, Torredembarra també podria comptar amb aquest element i reforçar encara més el seu seguici festiu, que ja és referent per molts pobles de la comarca.

Ens comuniquen que la presentació serà el dia 12 de juliol.

Com ja s'ha comentat sortirà per Corpus, a la processó del Quadre i per Santa Rosalia.

Aquesta creació anirà acompanyant d'un documental de la seva creació i es vol projectar posteriorment.

La música se n'encarrega els Grallers de la Torre i serà una adaptació dels Goigs a Santa Rosalia.

També s'està preparant un domàs.

El Sr. Raúl Flores, ens fa una explicació de les músiques de les Àligues de Catalunya.

Es dona per finalitzada la comissió, essent dos quarts d'onze del migdia.

Torredembarra, en data de la signatura electrònica.

La secretaria

El regidor delegat de Cultura

Torredembarra, en data de la signatura electrònica.

El regidor delegat de Cultura

